

Antoni Gomila Nadal

Rondalla de cotó i estels

Reconeixement de Mèrits 2013

Escola Municipal
de Mallorca

Escola Municipal
de Mallorca

Reconeixement de Mèrits 2013 **a Antoni Gomila Nadal**

Rondalla de cotó i estels

Teatre Municipal de Manacor,
7 de juny de 2013.

PAPERS DE SA TORRE · 68

**Antoni
Gomila
Nadal**

Actor manacorí, nascut l'any 1973.

Després de cursar els estudis de batxillerat a l'IES Mossèn Alcover (1991) es va especialitzar en administració d'empreses (IES Na Camel·la, 1992), va obtenir el títol de tècnic en relacions públiques de l'Escola Superior de Relacions Públiques de Girona (1995), va ampliar els estudis de comunicació a Edimburg (Escòcia, 1996) i posteriorment va fer un postgrau de direcció i gestió d'organitzacions no lucratives i d'economia social a la Universitat Ramon Llull de Barcelona (2002).

Va treballar a la Delegació de Joventut de l'Ajuntament de Manacor com a informador juvenil (1996-2000); va ser gerent del Teatre Municipal d'Artà (2000-2004), i també ha estat responsable de la direcció del Teatre Municipal de Petra (2005-2007).

D'ençà del 1989 amb la Mostra de Teatre Escolar de Manacor fins al dia d'avui, la seva vinculació amb el món teatral no ha aturat i ha participat en muntatges amb les principals companyies mallorquines i alguna de fora. Ha tengut papers en obres com *La ciutat dels clots*, *Un conte de Nadal* o *Anomenat lo tort*, amb Capsigranys; *Diàlegs socràtics* o *Un enemic del poble*, amb Teatre de Què; *Sopar de noces*, al Teatre Principal de Palma; *La casa en obres*, amb Teatre de Ciutat, o *La mort de Vassili Karkov*, amb Iguana Teatre.

Ha estat membre impulsor de companyies que han marcat una època: el Grup Paperins (grup d'animació infantil que de l'any 1991 al 1997 va omplir d'alegria i festa places i carrers) i Aranyes Teatre (amb projectes com *Vint per vint*, *Restaurant l'Àngel Blau*, *Joc Fora* o *Pekin, Nova York, Pekin*), que suposen la consolidació d'una afició que es professionalitza el 1998.

La Companyia Manacorina Independent, amb Pep Lluís Gallardo, aconseguí els primers èxits de públic amb obres com *Domos*, que a més obtingué el premi a la millor interpretació masculina a la Mostra de Teatre de Barcelona, o *Memòries d'un reclam*. Amb Produccions de Ferro ha desenvolupat la seva carrera més recent: *Un dia d'estiu*, *Extrems*, *El doctor Burballa*, *TOT* i *Acorar*. I també ha interpretat personatges en sèries audiovisuals d'IB3 i TV3.

Amb *Acorar*, obra dirigida per Rafel Duran, de la qual Antoni Gomila és autor, ha rebut una llista llarga de premis com el de millor actor, espectacle, direcció i text per l'AAAPIB i l'ATAPIB; premi Bartomeu Oliver de l'OCB; menció especial als Premis Ciutat de Barcelona; nominació als Premis MAX com a espectacle revelació, i el prestigiós Premi de la Crítica Serra d'Or.

L'Ajuntament de Manacor, a través de l'Escola Municipal de Mallorca, va editar el pregó que va escriure i pronunciar Antoni Gomila el 2012 dins el marc de les Fires i Festes de Primavera: *Manacorins, caràcter i fesomia*.

Edita: Ajuntament de Manacor
Escola Municipal de Mallorca

Il·lustració de la portada: Pere Pascual

Dipòsit legal: DL PM 556 - 2014

ISBN: 84-88256-52-3

Disseny i impressió: Impremta Leo

Rondalla de cotó i estels

Dedicada a Antoni Gomila Sánchez, Pedro
Rosselló Nadal, Marta Gomila Sánchez,
Maria Remolà Munar i Ainona.

*L'ám contà un que hi era, i diuen que l'han sentida
contar de Girona fins al País Valencià.*

Això era i no era... bon viatge faci la cadenera, per voltros sis almuds i per mi una barcella, que hi havia una vegada un poble que deien que tenia es carrers sembrats de clots com a fondals d'avenc i un campanar com a dues muntanyes cuculles una damunt s'altra, on una vegada hi va néixer un home d'aquells que només en neix un cada cent anys i quasi mai sura. Sa gent que tenia sa *ditxa* de néixer en aquell poble, naixien amb un pa davall es braç, ja que aquell poble disposava, ja d'antic, d'un molí fariner on enredonir-se de farina, pa, panets i paraules. En pegar-los sa talent, acudien com a *beies i beions* as molí, i una tropa de mestres moliners els deixaven ben sadolls i satisfets.

Aquest poblet encisador, el Bon Jesús quan va fer el món, el va anar a col·locar just arran d'un mac grandíós que un gegant s'havia tret de dins una sabata. Tal era s'encanteri que exhalava aquella rocassa que, amb el temps, se congrià en aquell poble una catefa d'artistes, artistassos, artistots, artistarros, artistets, artisteus, artistillos,

Hem regularitzat l'ortografia d'aquesta rondalla segons la normativa actual; tot i això, hi hem mantingut algunes particularitats que no són del tot normatives amb la intenció de ser fidels a l'oralitat del text.

artistons, artistel·los, i una mala fi d'artistutxos. Entre aquests darrers s'hi campava un comediant fill d'un homoniqueu $\frac{3}{4}$ pagès i $\frac{1}{4}$ oliveraine, i d'una homoniqueua filla d'una cigala rossa i una formiga molinera de ses que ja no en queden.

Es diantre de comediant se dedicava a encantar serps, fer riure onsos, fer ballar coixos, adreçar ametlers i, sobretot, a receptor porquim a balquena.

Conten per cosa certa que sa fal·lera per sa comèdia li entrà per un embruix quan li feren un beuratge, que d'aquests ingredients consistia: vuit ous de capxiribote; ses escates, ses espines i es verí de sa pua de sis aranyes paperines, i ses baves de sa fel d'un granot d'allà deçà Son Peretó. Tot ben cuit a poc a poc a bany maria xup-xup-xup damunt foc baix d'un sol caliu.

D'aquell beuratge n'omplí a vessar es calderó des saïm, i de llavors ençà cada dia, cada dia, i sens falta se'n posava dues gotes una a cada ull es dematins en treure's ses peganyes, i heu de creure i pensar, i pensar i creure, que el trobava tan bo i tan saborós com es primer dia, i que li va anar d'allò més bé es trull de sa comèdia si... si no comptam que aquell brovot li provocà sa caiguda de sis alfabies de cabells.

Cantava com un moix enclòs. Ballava com una ànnera grassa. Equilibris?, com una baldufa fora ferro. Formós, com es darrereres d'un ase, i enmig de sa cara tenia tal capital per tot perfum ensumar, i vos puc ben assegurar que en sentir olor de cadafal hi pujava a acorar i xapar.

Ningú no s'explicava quina era sa quimera que duia sa gent darrere aquell comediant, i si no n'hi haguera prou amb convidar-lo a matances, sa gent el convidava a tastar burballes, beure mistela,

llepar *galletes* de coco i en veure'l com s'atapia li deien "això és meeeeeel".

Diuen es malpensants que es vespres a sa *camilla*, en veure'l, a ses jaies verges els brollaven llàgrimes de sang.

L'home tant se va arribar a sentir es paper, que s'armà un vestit nou, i amb lletres grosses apuntà en es portal de ca seva: "aquí hi viu un comediant de la paraula, siulau abans d'entrar".

Allò que tampoc ningú no s'explica és com en aquella casetona també hi habitava aquella al·lotella pitxorina, agraciada de tot, que era una princesa, filla petita d'un monarca alquimista amb sos ulls d'aigua clara per dominar es foc: just amb so mirar-lo el feia callar si s'envalentonava; o al contrari, arrufava es nas i l'encenia a les totes per arrancar un escaldum, o coure un pop o torrar un caproig. Aquest monarca alquimista era casat amb una fada surada dins una bassa que havia après a fer jocs de mans amb agulles i tant les feia fer un ripunt com una basteta just alçant-los una cella.

Sa princesa, filla de s'alquimista i sa fada, molt espesses vegades desapareixia i la trobaven dins un jaç de fulles de pàmpol que tenia dins un pou, per sa banda on surt es sol. Era un amagatall on tenia una bona partida de barralets plens de vi, per estotjar-hi es coret de tota casta d'animes: es coret d'un comte excursionista; es d'un busqueret falaguer; es d'un escorpí amb cames llargues; es corel-lo d'un tunelet amb arracades; es d'un llimac preciós i es d'un amic seu que feien de pallassos; es de s'alquimista mateix; es d'un canet rater bon al·lot i gens feiner, o es d'una moixa melada. Es vi negre els agradava ferm i bategaven xalestos i ufanosos aquells corets amb una bullidissa d'ales que pareixia un ball de festa major.

Dins un d'aquests barralets, un de petit i amb es bec un poc

esmorrellat, ple d'un vi jove moradenc, hi estotjava sa princesa es coret des comediant, segellat amb un tap de suro ben estret.

Tant s'arribà a estrènyer aquell suro *dixós*, que as cap de nou mesos se trobaven, princesa, comare i comediant, mirant d'enginyar-se per dur en el món una criatura que el Déu Pare i la Mare Naturalesa els enviaven.

I si no fos perquè sabem ben redcert que part damunt Déu Nostre Senyor no hi ha ningú pus, gosariem dir que aquest tal Déu devia ser... un jornalier a escarada d'aquests que si amb sis dies ho poden tenir enllestit, no n'hi posen set. Si tanmateix va cobrar es set jornals, on s'és vist mai tant de descans! Un poquet sí que s'hi hagués pogut mirar amb so pensar com dur sa gent en el món, tanta penúria! Si no és un pecatot es fer-vos sa proposta.

Es cas és que aquella criatura nasqué després d'una premudassa orba que tengué sa mare eixancada prem qui prem mig dia sencer, i un quart d'hora de s'altre mig! No debades ses 90 unces d'infant s'havien d'escolar per on es tros de suro ja s'havia trobat estret. 90 unces són 3 kg!

A *modo* de bon dia, s'infantó digué "uè" —ben en mallorquí—, i feina feta, s'adormí.

Tot quant de temps durà aquella sempenta animal, dins es calçons humits des comediant, que assistia al part com li pertocava, hi repicava un instrument d'aquests per conversar sense ser-hi, com un corn que encalenteix s'orella i es cervell, i que dues persones, posem ara una al cel s'altra a l'infern, se senten tan clar i tan a prop com si fossen dins sa mateixa cambra.

Es comediant digué que duia s'instrument per retratar es moment,

però a sa segona repicada ja mirava d'afinar es nom des qui insistia: Pastor, batle.

—Requaranta carretades estibades de garbes d'ordi broix! I ara què vol aquest dimoni de batlet? I ell que no ho veu que jo ara som a empènyer!! Au, au, au —va lladrar i el deixà anar.

Ell l'endemà a trenc d'alba, s'impertinent instrument tornava a repicar i ara era es pastorel·lo malavidós qui l'enviava a demanar:

—Repicam tot d'una. Espitxa't o et donaré branca!

—Branca?, d'ullastre? Branca de pi que és fluix, me donarà!

—pensà es comediant entre si mateix, al temps que apuntà quatre paraules per no ser mal educat, explicant es cas de s'infantó i de sa mala nit passada.

Ben prompte li respongué es pastor, viu com una centella, que el tapà d'enhorabones i moltes comandacions, i li enflocà un envit d'aquells que lleven sa son a ses persones i sa trava as cabrits:

—Tots es mestres moliners com a *beies* i *beions* han tirat junta dins sa cova des molí, i han trobat que enguany es millor blat l'has fet tu, i jo no els puc fer sa farina blana, de manera que ja pots esmolar sa llengua i preparar un discurs, i passat festes te daré es millor me des sestador, per tal que tothom conegui i reconegui que es mè-rit és teu.

Es comediant... i Jesús, ell se va fer pregar un poc, se feia es desmenjat amb talent i fent un poc s'estugós li digué:

—Mèrit? Jo, pobre de mi? Cap en tenc jo, de mèrit! Ara pensau vós, amb ses eines que maneig això que faig jo no és cap mèrit, requisit hauria de ser, i imprescindible per a tothom! Vós, que sou pastor, i tots es que com vós menen una guarda, ho hauríeu de fer valer i emprar ses estisores per tondre es mal del món i no per prendre sa llana a ses ovelles quan es fred des nord mos arriba pes

migjorn.

—Comediantet... txi txi txi... dins nou setmanes i un dia se farà s'esclafit, i t'assegur que serà de pinyol vermell, i tu... llengüeta, faràs es me una estona davant es convidats per fer-me riure a mi i los meus. Si ho fas, teu serà es me, es mèrit, sa posteritat i la glòria... i si no... te fermaré per sa llengua as cap damunt des puntal des indis de Sant Roc, no entraràs pus dins es caixó i jo, amb so meu gaiato totpoderós te farà tornar mut per tots es mitjans quan te posis davant sa gent! Ha ha ha ha.

—Majestat, vós teniu sa vara, i jo només som un pobre comediant que vaig de poble en poble per...

—Ses raons sien acabades! Pertot te fan sant i bauxa i aluleia i bé que n'estàs orgullós! I ara no voldràs s'admiració des teu poble? Tu, que vius al carrer de Sant Rafel i ets Nadal de segon llinatge! O no l'estimes es teu poble? Sant Rafel l'estima i tu no? Ni tu ni jo no podem fer aquest lleig as nostre poble, mos devem as poble, perquè... tot... ho feim pes poble, o no, comediantet? Malaveja dir que sí i seràs es millor me de sa guarda. Davant es mestres moliners he donat paraula d'avisar-te, i paraula de rei no pot mentir. Hem de ser homes de paraula. Pescador de canya i moliner de vent no han de mester notari per fer testament: avisat quedes. Esmola't sa llengua i posa't d'acord amb sa molinera *suprema* i ja me'n donareu part quan ho tengueu tot a punt de pastora mia.

Es pastor partí i el deixà amb s'instrument penjant.

Es comediant quedà tan entabanat davant aital temptació que es cap li prengué volada i perdé s'oremus ben igual que es dies aquells que en acabar es jornal sa gent esclafeix en rabioses mamballetes.

Alabat, anà a contar-ho tot d'una a sa princesa des barralets de vi, que dormia com un àngel acabat de caure del cel, tal havia estat s'esclat. Fer-la deixondir per dir-li que ell fora cap empenta també

tenia mèrit, feia *colone*.

Provà de fer servir s'instrument per donar avis a mig món, però també feia *colone* fer-se passar ell a davant ses noves de s'infant, quan encara ningú no en sabia res tret des vint-i-quatre parents de més a prop.

Amb aquestes estava quan va entrar un infermer espitós, mig home mig comare, i una infermera maniosa que no donava raó a baratar-se sa pell de ses mans, i quan ja tenia sa boca badada per belar sa gran notícia, va reparar que ni a aquells dos, ni a cap de cada 10-9 aleixandres des personal d'aquell infern pintat de blanc, no els llevava gens sa son si *uè* era mallorquí, olotí, alacantí, xinès mandarí o es grunyir d'un porcellí. De fet, estava ben segur que haurien trobat més normal, per no dir més correcte, que els escometés en rus que no en sa seva remor pròpia de sa Roca des Castellet.

Infermera i comarot ho donaren a ses cames, i es comediant bavava davant s'infant, pensant que en comparació d'aquell àngel no hi havia altre mèrit en el món. Només li resplendien dins es cap sa veuassa amenaçadora des pastor i sa penyora que li demanava.

—A tu t'ho diré, filla meva, i serà es primer secret que tendrem a mitges.

Se va treure ses sabates i tot quant de ferro duia damunt, i s'agotzonà su ran d'ella, dins es bres, tots dos, ben a propet, ben amples.

—Has de creure i pensar, i pensar i creure, que aquest banyeta de pastor cabrer, que barata de sestador però s'endú es gaiato i es sis cans que l'acompanyen, i que ara pretén que ses mateixes ovelles i ses d'altres guardes el segueixin, idò aquest ruixardo ell mai no en té prou. L'any passat ja li vaig entregar s'ànima, ben pregona, i ell la

va dar as Cossiers que en fessen festa quinze dies! Diu que vol que li enfli mil paraules i jo ja no en tenc pus! Totes se n'anaren amb s'ànima! I ara vol un altre discurs? Un altre? O que faci es me... i si no ho faig tanmateix me posarà tot sol damunt s'empostissat des seu palau —es disforjo de sa gabiota no, s'altre, es vell, es que té sa nostra mida—, davant sa gent, sense dir res? Seré un home de vidre, transparent, esmicoladís! Què li dic? Què li don, pobre de mi? Es cos, ta mare el va donar per tu! I mon cor el té ella dins es barralet de vi! I ara aquest batlet pastor, per un mè-rit me demana tot quant me queda, tot quant de mi resta, me demana que esmoli sa llengua! Sa llengua, jo que la tenc tan gelosa! Jo que la guardava per a tu! Què faig? Què som sense sa llengua?

S'infant se mogué com a per fer un esplai del cos i per resposta deixà anar un petarro amb brusca, una llorina amb un calabruix negre i espès, com una pega oliosa, un betum oiós, meconi, o *manaconi*, li diuen. Ruuuup! Pataplam! I feina feta, s'adormí.

Sa calentoreta pell amb pell de pare i filla els endormissà i caigueren dins un malson profund on les sortí a camí una gran rua de fresses sonades, amb ximbombes escardades i xeremies fadrines que gemegaven. Obria sa comitiva una comparsa desordenada de llengües de tota casta: llengües de foc de l'esperit sant, llengües maternes, llengües vives, llengües mortes, llengües de Can Roca, males llengües, llengües brutes, llengües vironeres, teles de llengües, correllengües, acampallengües, llengües bífides, llengües trepanades, llonganisses... un somni espantós!

Una fressa vestida de peixatera belava: —Dóna-li! Dóna-li sa puta llengoooo! Només te donarà maldecaps! Veus es peixos que no xerren? Tots s'entenen! Putes de llengo! I partí cridant: Llenguadooooo, qui vol llenguadooooo?

Un altre, vestit de pagès Massey-Fergusson cridava: —Fooooorqueeess! No mos toqueu lo nostro! Viiiivaaa lo nostroooo! Pardaal quin comedooooorrrr!

Un de frare baverall predicava: —És boooo llegir, és boooo llegir, ses rondalles i es cavall fort, i es cavall fort!

Un mestre barrufau amb una barbota de vellut cantava cançons nostrades amb una guitarra 74 i un llibrot 125.

Un pubil amb xandall blau contava *La flor romanial* a un home amb llum de butà carabassa que donava farina d'ordi a tres porcs grassos.

Una que anava de George Sand, descambuixada, fumada i gata remugava: —Neeemooooosss, neeeemooooosss.

Una magribina jove i una benedictina vella se planxaven es rebosillos.

Un motorista gonella grunyia en llengua forana: —Sal morro, sal morro, salau, salau la Seu i la Puríssima! Campos tiene Castilla!

Un mestre d'escola arreplegava llosques de guix per escriure a sa pissarra.

Un casteller enxaneta vestit de l'home-aranya va quedar penjat d'un *xuco* des llums de Nadal de *s'alamera* des tren.

Es dimonis i es sonadors se tiraven serpentines, i es gros treia sa llengua a ses nines.

Aquell mal somni era ferest!

Tancava es diabòlic ball de fresses una monumental carrossa, que as jurat presentava una gran copa amb una serp enrevoltillada, i dins sa copa hi nedava un apotecari ben plantat, amb *peineta* i *mantilla*, tot molt ben engominat.

Anava aquell apotecari desfressat de gegant, i escarnint el rei Herodes ordenava “degollar tots los minyons des de P3 fins a ESO i un dia!”. Es doctors de la Llei i es picapedrers d’una obra li deien “no vas bééé”, i ell tot emprenyat amb un as de bastos començà a repartir estopa.

Un que anava d’eccehomo s’enfila dalt sa carrossa ben rabent amb sos munyons i de fit a fit li enfloca: “pega, pega Caïm, pega!”.

Ell es gegant apotecari obrí sa bocassa grandiosa, talment una fornald encesa, i de dins un queixal li surt un orfe que allà habitava fent de ferrer, i començà a manxar: manxar, menjar, manxar, menjar, manxar, menjar...

De dins ses seves entranyes pes fondal des carcabòs li sortia pesta cernuda i li pujà una glopada de sabonera i molta saliva amb una barca del bou, amb un patró ben col·locat a prop des timó principal, i dues mil gavines amb *paperes* i es gavatx ben inflat, el seguïen quan cridava: “Ara, ara ve es temporaaaal!”

En sentir-se ses glopades es gegant tot desanat començà es dinar bestial, arrambant amb ses urpes tot quant afinava:

Per espipellar, un cossi de llengües arrabassades a tot un poble que dormia, amb ses tàperes de tot es terme de Llubí.

De primeria, brou de set pollastres joves amb xítxeros, a sempentes

cap a dins es gavatx.

De darrerria, una garba d’alfabeguera amb tots es menets des betlem que deien “Méés, Méés”.

Per reafegir: vaques i bous, 6 toros, 6.

I de dolç, es blavets de Lluc ensucrats de dos en dos.

Aquell orfe ferrer no s’atura de manxar, i s’apotecari desconsolat se llepa es ditots engominats, pren la Mare de Déu de Lluc i zas!, capfíco dins es ventre.

Quan nostra nostrada redemptora, corona de perles i argent i seda brodada amb fil d’or, cau dins es safareig de brou que era es ventre d’aquella bèstia, va ser voluntat de Déu enviar-li càstig diví, i Nostra Senyora de Lluc talment la Bella Dona pega bot i revinglada i as gegant es ventre li fa revenir, se li inflà com lleu amb ceba, sa llengua li tornà blava, es pollastres li aferren es grip, i es bous enfolliren esperitats i li mufen ses parets d’aquell ventre, que no li bastaren set pedreres de carbonat per calmar-lo, i es betzolat d’apotecari rebentà amb un rot d’agrura espessa que va fer engronsar ses calderes de l’infern, un esclafit tan espantós que el cel va tremolar, tant, que diuen que es dies de mal temps, darrere es llamps més ferests de sa banda de ponent, encara podeu sentir es resplendir d’aquell tronarro, que va fer vessar un torrent desbocat de sutja, llim i fel embassada, i diuen que haurien pogut omplir tres vegades la mar de tanta mala embrovada com duia dedins aquella bèstia.

Espassada sa torrentada, un siurell de Pòrtol, que s’engolí amb sa primera bocinada, s’aixecà dret ben sencer, s’espolsà es llim i digué: “ara anam”.

Davall sa carrossa guaitaven
s'Alicorn i es Moretons
que en silenci escoltaven
i badaven es ullons
I no entenien, es Moretons,
que integració els demanassen
però que no els ensenyassen
sa llengua i ses tradicions.

Amb s'esglai des tro de s'apotecari gegant, una sacsada des bres
va despertar es comediant d'aquell somni maleït, i una infermera
afuada li etzibà sa prova per una aixella, un llum de carbur dins una
orella, i un paquet amb tovalloletes per s'entreuix, i frisant amb tal
rutina ni reparà que fos son pare i no sa filla qui romania esglaiat
dins es lletet i partí fent servir es xoquins de castanyetes, clec-clec,
clec-clec!

Es comediant s'entregirà i mig dins una boira li paregué sentir
s'harmonia de sis rossinyols sonant una arpa, i dins una claror des
color de mil flors en primavera destrià s'infantó enfilat de puntes
damunt un escaire des bres, que amb unes ales de cotó a s'esquena
cantava a son pare:

“Dóna-la, sa llengua, mon pare, dóna-la.
Dóna-la: a mi, as pastor i a qui la vulgui.
Gens gelosa la tenguis, no l'estalviïs, que no puguin dir mai que de
tan poc que la mostràrem se perdés es delit d'emprar-la. Dóna-la.
Mumare per mi va donar es seu cos, i tu, que per amor donares
es cor i estimant es poble entregares s'ànima pregona, dóna ara sa
llengua, fes-la paraules.”

I dient això ses ales embolicaren s'infant com una bolla de cotó
de ses des dia de sa fira, i en es temps de dir un ai, una ona d'un

perfum deliciós com es d'un roser sense cap espina l'evaporà cap
en el cel.

“Dóna-la, mon pare, dóna-la.”

I mentre cap amunt s'enlairava badà per primera vegada es ulls, que
eren clars com es de sa princesa des barralets, que els tenia d'aigua
com s'alquimista des foc, que els tenia cels com s'home cigala, que
els tenia blaus com es llumenerets que dins sa fosca mos senyen es
camí quan anam perduts.

Volava es núvol de cotó des llumenerets blaus, “dóna-la, mon
pare, dóna-la”, i tan amunt se va fer que s'ajaçà devora es estels,
que són es ulls de mil padrines i padrins que miren per noltros
sempre seguit, ulls petitons i ben oberts que espiregen perquè estan
contents de veure-mos jugar amb ses seves paraules.

I encara són vius, perquè ses persones que donen es cor, s'ànima i
sa llengua saben enganar la mort quan les ve a cercar, i d'amagat
deixen sa vida estotjada dins ses paraules perquè es qui vénen
darrere la perllonguin per ells, i la servin i conservin, com s'esperit
des vi conserva vi-ves ses animetes dins es barralets.

I si es vespres mirau es estels, els veureu que mos miren i mos fan
s'ullet. I allà viuen amb pau i concòrdia, perquè saben que de res
no serveixen ses bregues, perquè al cel haurem de viure tots plegats,
amén.

PAPERS DE SA TORRE

Números publicats

1. A. Martorell El cant popular, factor primari de la creació musical.
2. M.J. Deyà Indústria rural a Mallorca a darreries del S. XVIII.
3. J.M. Llompart Aproximació a Verdaguer.
4. A. Riera El Regne de Mallorca en el context internacional de la primera meitat del segle XIV.
5. A. Llull El lèxic de Mossèn Alcover.
6. J. Solà L'etern problema entre la llengua i el poder.
7. B. Mulet Indumentària mallorquina dels balladors dins el segle XVIII.
8. J. Domenge Orfebreria mallorquina medieval.
9. J.M. Palau Tendències de la novel·lística catalana actual.
10. A.M. Alcover Epistolari Familiar (1896-1911)
11. J.L. Carod-Rovira De Ramon Llull a Xesc Forteza
La nació com a àmbit de referències.
12. M. Rayó Els espais naturals protegits.
13. M. Vives Els Ajuntaments i la Normalització Lingüística.
14. Isidor Marí Condicions per a la Normalització Lingüística.
15. G. Barceló La Normalització Lingüística a l'Ajuntament de Manacor.
16. A.M. Alcover Epistolari Familiar II (1912 - 1914).
17. Mn. Pere Xamena El problema dels bandejats a Mallorca.
18. Diversos Qüestions de toponímia del Llevant de Mallorca.
19. J.A. Grimalt Gramàtica i urbanitat.
20. Aina Moll La nostra llengua i l'Europa del 2000.
21. M. Pau Janer Introducció a la lectura del *Tirant lo Blanc*.
22. A.M. Alcover Epistolari Familiar III (1915-1917).
23. P. Morey *Gilgamesh*, la rondalla més antiga del món.
24. A.M. Sansó Els cossiers de Manacor. Documents, històries i vivències.
25. R. Jordana M. D. Macarulla El català, llengua materna en una època de maternitat substituïda.
26. A.M. Alcover Epistolari Familiar IV (1918-1919).
27. G. Daviu V. El "Quinto Centenario", una reflexió crítica.
28. B. Fiol Països Catalans i Europa.
29. J.M. Ballarín Mn. Alcover, l'home dels mots.
30. J.M. Llompart La casa pels fonaments.
31. Guillem A. Bernat El ball popular als segles XIX i XX.
32. P. Rosselló Bover Josep M. Llompart. Un home que ha fet país.
33. G. Bibiloni L'estandardització de la llengua catalana. La tasca feta i la tasca a fer.
34. J. Amengual Reptes d'Europa vists a través de Mn. Alcover.
35. J. Galmés Present i futur de l'activitat agropecuària davant la CEE.
36. Riera-Roman Els mosaics de Son Peretó.
37. A.M. Alcover Epistolari Familiar V (1920-1921).
38. Amer-Segura Les cases de neu. Les construccions de paret seca per a la recollida de neu a Mallorca.
39. G. Morro Simó Ballester i la Revolta dels Forans.
40. A.M. Alcover Espistolari Familiar VI (1922-1923).
41. J. Parets Apunts sobre el fet musical a Manacor.
42. A. Llull Mestre Nadal a la ciutat d'Adagiona.
43. J. Massot Mn. Antoni M. Alcover i el monestir de Montserrat.
44. A. Carvajal J. Lliteres Aportació a l'estudi històric dels Cossiers de Manacor.

45. F. Munar   Passejada idíl·lica per Mallorca i realitat crua actual.
46. A. Mir i altres   25 anys en defensa de la llengua i la cultura.
47. A.M. Alcover   Epistolari Familiar VII (1924-1931).
48. Carvajal, Lliteres,   Tres notícies sobre els Cossiers de Manacor.
Gomila
49. J. Segura   Sistemes de defensa en el segle XVIII.
50. A.M. Badia i altres   Reconeixement de Mèrits '98.
51. A. Llull Martí   El viatge d'en Quelet Llonzí al món de les Rondaies.
52. C. Buele, B. Nadal   Reconeixement de Mèrits '99.
i altres
53. Carvajal Lliteres,   Balls i entremesos de Manacor.
Gomila
54. Albert Hauf   L'home que riu: entorn a la paròdia medieval.
55. M.P. Perea   Els dietaris de les eixides filològiques de Mossèn
Alcover.
56. R. Sangles   Meravellosa paraula.
57. J. Roman, coord.   Les arts a Mallorca a l'època del Modernisme.
58. A. Carvajal i altres   25è Reconeixement de Mèrits.
59. M. Grimalt, coord.   Les Pitiüses. Terres i gent.
60. J. Corbera   La llengua catalana a l'Alguer.
61. J. Carles Simó   Ramon Llull, de l'Edat Mitjana a l'Humanisme.
62. Brauli Montoya   Situació del català al país Valencià.
De València al Carxe i Guardamar.
63. M. Salas, coord.   Mirant el Passat. Curs de Prehistòria de Mallorca.
64. Joana Domenge,   El Patrimoni Musical (I). Curs de Cultura Popular
coord.   i Tradicional.
65. M. Pilar Perea,   L'any 1906 i el Primer Congrés Internacional de la
coord.   Llengua Catalana.
66. Antoni Gomila   Manacorins, caràcter i fesomia.
67. A. Riera i altres   Reconeixement de Mèrits 2012 a Antoni Riera Font.

Ajuntament de **Manacor**

Manacor
és gran!

Escola Municipal
de Mallorca

